

BUITENLAND

NIEUW OPLEIDINGS-INSTITUUT TE PARIJS

Vanwege de Franse Ambassade deed men ons een beschrijving toekomen van het in oktober 1963 geopende instituut „Salpêtrière Stomatologique” te Parijs. Het heeft ten doel medische studenten op te leiden in de Stomatologie onder directie van Prof. DECHAUME. Het is verbonden aan de Medische Faculteit van de Universiteit te Parijs. De bijgevoegde foto's geven de indruk van een groots opgezet en modern ingericht gebouw.

ONDERSCHIEDING

Ter gelegenheid van de Jubileumvergadering van de „Anglo-Continental Dental Society”, in Londen, gehouden van 25-28 juni j.l., werden benoemd tot ere-vice-voorzitter: Dr. CH. F. L. NORD; tot erelid: Dr. G. H. LEATHERMAN.

Collega NORD hield daar de „Hans Türkheim Memorial Lecture”.

BINNENLAND

NIEUWE DIRECTEUR-GENERAAL VAN DE VOLKSGEZONDHEID

Bij Koninklijk besluit van 30 juli 1964, nr. 9, is Professor Dr. P. MUNTENDAM op de meest eervolle wijze met ingang van 1 oktober 1964 ontslag verleend als Directeur-Generaal van de Volksgezondheid onder dankbetuiging voor de vele en gewichtige diensten H.M. de Koningin en den lande in verschillende functies bewezen.

Professor MUNTENDAM is bij Koninklijk besluit van 4 juni 1964 nr. 14, benoemd tot gewoon hoogleraar in de sociale geneeskunde in Leiden. De Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, Dr. G. M. J. VELDKAMP, heeft Professor MUNTENDAM met ingang van 1 oktober a.s. benoemd tot adviseur bij zijn Ministerie.

Bij Koninklijk besluit van 30 juli 1964, nr. 10, is de heer P. L. STAL, arts, met ingang van 1 oktober 1964 benoemd tot Directeur-Generaal van de Volksgezondheid.

De heer PIETER LEONARD STAL is sinds 1 juni 1959 plaatsvervangend Directeur-Generaal van de Volksgezondheid.

Hij werd op 10 mei 1900 in Maassluis geboren. In 1934 vestigde de heer STAL zich als huisarts in Apeldoorn, waar hij van 1938 tot 1949 gemeente-arts was.

Het terrein van de sociale gezondheidszorg en in het bijzonder de kraamzorg heeft zijn bijzondere belangstelling gekregen. In 1948 werd hij voorzitter van het Provinciaal Gelderse Groene Kruis en in 1950 van de Nederlandse Vereniging tot Rheumabestrijding.

Begin 1951 werd de heer STAL benoemd tot geneeskundig inspecteur van de Volksgezondheid in algemene dienst bij de Geneeskundige Hoofdingspectie van de Volksgezondheid. Nog in hetzelfde jaar werd hij plaatsvervangend Hoofdingspecteur bij deze inspectie, welke functie hij gedurende bijna acht jaar heeft uitgeoefend.

J. THOLEN †

Geheel onverwacht is op 61-jarige leeftijd overleden de Heer J. THOLEN, in leven directeur van onze uitgeverij G. J. & D. Tholen N.V., de bekende dental-handel te Utrecht.

VERSLAG GEZONDHEIDSORGANISATIE T.N.O. 1963

Verschenen is het verslag van de werkzaamheden van de Gezondheidsorganisatie T.N.O. in de eigen instituten, afdelingen en van werkgroep- en andere, daartoe geïnspireerde en gesteunde instellingen.

De ontwikkeling leidde ertoe dat enkele nieuwe research-eenheden van semi-permanente aard werden geformeerd, o.a. die voor atherosclerose-onderzoek. Er worden – aldus het inleidend overzicht – nauwe betrekkingen onderhouden met universitaire afdelingen, waardoor het T.N.O.-onderzoek zoveel mogelijk kan profiteren van een goede wetenschappelijke basis, terwijl de universitaire research voordeel kan hebben van de resultaten van het op de praktijk gerichte spuurwerk.

Door de Afdeling Water en Bodem werd een nieuwe toepassing van de afvalwaterzuivering betreffende de industrie voorbereid. Ook wordt gewag gemaakt van het gereed komen van het onderzoek over rook- en drinkgewoonten bij een representatieve steekproef van de Nederlandse bevolking.

Het onderzoek – zo lezen wij verder – naar het effect van de waterfluoridering op de tandcariës (studie Tiel-Culemborg), hetwelk een zeer gunstige uitkomst had, begint langzamerhand zijn gevolgen te hebben voor Nederland. In maart 1963 was het tien jaar geleden dat ten behoeve van het onderzoek met de fluoridering van het drinkwater in Tiel werd begonnen. Een vierde deel van de Nederlandse bevolking zal spoedig gefluorideerd water ontvangen als gevolg van de beslissing genomen door de bevoegde instanties. Aan het succes hiervan werd door de werkgroep van de Gezondheidsorganisatie in belangrijke mate bijgedragen door haar medewerking aan vele voorlichtende vergaderingen.

Inzake het onderzoek op het gebied van cariësbestrijding door de Cariëswerkgroep onder leiding van coll. BACKER DIRKS staat vermeld dat, hoewel op grond van de tot nu toe verkregen gunstige uitkomsten vele gemeenten reeds tot fluoridering zijn overgegaan of hiertoe hebben besloten, dit nog geenszins betekent een beëindiging van het onderzoek te Tiel. Immers, het is de bedoeling het optreden van cariës juist ook bij die groepen van kinderen te bestuderen, die vanaf hun geboorte gefluorideerd water hebben gebruikt. De 9-jarige kinderen, bij wie dit het geval was, vertonen een gunstiger beeld dan één van de eerder onderzochte groepen. Dit geldt in het bijzonder voor de cariës van het kauwvlak.

Een groot probleem van het cariësonderzoek bij mensen is de lange onderzoekduur, welke strikt noodzakelijk is om tot betrouwbare resultaten te komen. De proef met het insmeren van de tanden met tinfluoride, welke in 1957 bij een groep eenjarige tweelingen is aangevangen, is na zes jaren voorlopig afgesloten. Het resultaat van deze proef was zeer bevredigend; de cariëstoename bleek bij de behandelde groep half zo groot te zijn als in de controlegroep. Evenals bij de waterfluoridering was het effect op de cariësvatbaarheid van de kauwvlakken het geringste. De tijd, welke deze behandeling bleek te vereisen, sluit helaas een massale toepassing uit.

Voorts wordt verslag gedaan van het onderzoek inzake tandsteen bij kinderen, zoals dat is verwerkt in het proefschrift van coll. B. HOUWINK, een van de medewerkers van de Cariës-Werkgroep T.N.O. Het ontbreken van betrouwbare kwantitatieve gegevens over het ontstaan van tandsteen was daartoe aanleiding. Vastgesteld kon daarbij wor-

den dat er een duidelijke correlatie bestaat tussen het optreden van tandsteen op de proximale vlakken en op de buccale en linguale vlakken. Het is gebleken dat de milieuomstandigheden in het onderfront anders zijn dan in de rest van de mond. Zowel in het bovenfront als in de molaarstreek bleek na het 13e jaar het percentage vlakken met tandsteen een versnelde stijging te vertonen. Het tandsteen was zeer ongelijk over de elementen verdeeld. Uit longitudinaal onderzoek van individuele vlakken bleek dat tandsteen kan verdwijnen; de veronderstelling lijkt gewettigd dat tandsteen in oplossing kan gaan. Van de fluoridering gaat geen invloed op de tandsteenafzetting uit.

Uit een bijlage van het verslag blijkt dat de taak die de Cariës-werkgroep (behalve die van de waterfluoridering) in studie heeft, naast de lokale applicatie van tinfluoride (bij tweelingen) is: de opname van fluor bij gebruik van met fluorhoudend zout bereid brood, micro-fluoridebehandeling in kleine hoeveelheden organisch materiaal en de epidemiologie van het tandbederf.

Naast de leider van de werkgroep, coll. O. BACKER DIRKS, treedt als adviseur op Prof. Dr. C. K. WINKLER. Stafleden zijn de coll. Dr. B. HOUWINK en G. W. KWANT.

B.

VERENIGINGSVERSLAGEN EN MEDEDELINGEN

NEDERLANDSCHE VEREENIGING VOOR ORTHODONTISCHE STUDIE

Jaarverslag 1963

Tijdens de voorjaarsvergadering van de vereniging in 1963 vond een bestuurswijziging plaats. Prof. K. G. BIJLSTRA en C. J. SINDRAM namen na een bestuurslidmaatschap resp. sinds 1956 en 1946 afscheid als zodanig. Als nieuwe bestuursleden werden J. M. BEEK en F. E. R. DE MAAR door de vergadering op voordracht van het bestuur gekozen.

Het bestuur kreeg door deze wijziging de volgende samenstelling: P. GERBRANDS, voorzitter, H. J. L. SMEETS, vice-voorzitter, J. M. BEEK, secretaris, W. H. S. SYPKENS, penningmeester, F. E. R. DE MAAR, commissaris.

Het ledental der vereniging bedroeg aan het einde der verslagperiode 224.

Hoewel het bezoek aan de huishoudelijke vergaderingen zeer gering was, mocht de vereniging zich verheugen in een goede belangstelling voor de wetenschappelijke vergaderingen. Dit laatste stemt tot voldoening. Toch zou een grotere belangstelling op de huishoudelijke vergaderingen worden toegejuicht.

Als sprekers traden in het verslagjaar tijdens de voorjaarsvergadering (5 en 6 april) voor de vereniging op: J. DE KOOMEN met als onderwerp *Geïmpacteerte (geretineerde) elementen*. Problemen van de geretineerde C-sup.

Prof. Dr. E. HAUSER: *Distalbisz Behandlung und ihre Auswirkungen*. Spr. gaf tevens een demonstratie over *Kieferorthopädische Masnahmen bei Unfallfolgen*.

Tijdens de najaarsvergadering op 25 en 26 oktober beluisterden we Prof. Dr. D. DAUSCH-NEUMANN: *Das Krankheitsbild der Progenie und seine therapeutische Möglichkeiten*. Als demonstratie-onderwerp had zij *Der Deckbiss im Fernröntgenbild* gekozen.

Tijdens deze zelfde vergadering demonstreerden, na een meer theoretisch getinte in-

leiding C. BOOY, H. BROUWER, J. M. CREFCOEUR en Dr. A. J. VAN HILLEGONDSBERG over de *Begg Light Wire Techniek*.

In het verslagjaar werd het ontwerp-statuten door de vergadering goedgekeurd. Stappen zijn gedaan tot het verkrijgen der Koninklijke goedkeuring.

De wens mag worden uitgesproken, dat het komende jaar de eigen vriendschappelijke, ongedwongen sfeer in onze vereniging zal worden bewaard.

Apeldoorn, 29 mei 1964.

J. M. BEEK, secretaris

FEUILLETON

S.S.O. CONGRES 1964 TE INTERLAKEN

Het jaarlijkse congres van de Zwitserse beroeps-organisatie werd dit jaar gehouden in Interlaken, het centrum van het Berner Oberland, waar de vele deelnemers dankzij het unieke zomerweer eind mei genoten van het prachtige uitzicht op de Jungfrau, die zich zelfs verwaardigde haar wolkenhoed af te zetten ter verwelkoming van de deelnemers.

Het congres vond plaats in het prachtig gesitueerde complex van de Kursaal, een wel zeer geschikte omgeving, die alle waarborgen bood voor succes.

De welkomstrede van de voorzitter van de Société Suisse d'Odontologie, Dr. H. FAHRLÄNDER, bewees dat ook in Zwitserland – waar men de ziekenfondstandheekunde, zoals die in ons land bestaat, niet kent – het probleem van de sociaal-tandheelkundige verzorging grote aandacht van de professie opeist. Bij zijn beschouwing over dit onderwerp kwam tot uiting dat Dr. FAHRLÄNDER van oordeel is, dat de grenzen, die aan een verantwoorde sociale tandheelkunde dienen te worden gesteld, in bepaalde landen reeds overschreden worden. Hij was van mening dat dit geschiedt:

dáár, waar de zorg van het ziekenfondswezen niet meer alléén beperkt blijft tot de minder gegoeden, doch de gehele bevolking in het systeem wordt betrokken;

dáár, waar leken-functionarissen invloed krijgen op de medische of tandheelkundige behandeling;

dáár, waar de mens zelf niet meer voor zijn gezondheid moet zorgen, maar een wettelijk vastgelegde aanspraak kan doen gelden op verzorging door de staat;

dáár, waar de arts niet meer zelf verantwoordelijk is en vrij in zijn handelen, doch zich kan beroepen op paragrafen van een ziekenfondsvoorschrift;

dáár, waar het beroepsgeheim niet ten volle wordt gerespecteerd.

Als gevolgen van een beperking in de vrijheid van de medische beroepen ziet Dr. FAHRLÄNDER:

- a. vermindering van de kwaliteit der medische verzorging,
- b. een verlies aan menselijk contact en persoonlijk vertrouwen van de patiënt ten opzichte van de arts of tandarts,
- c. een toenemend gebrek aan tandartsen en artsen.

Het eigenlijke programma van het congres bestond uit een serie voordrachten en demonstraties over het thema: Gebitsrehabilitatie door de algemeen-practicus.

Omdat het uitgebreide programma niet toelaat dit in een kort verslag op de voet te volgen zal alleen aandacht gevraagd worden voor enkele punten die voor een summieri weergave geschikt zijn.